

PROGRAM PROFILAKTYKI

Zespołu Szkół nr 1 w Pile

I. WYCHOWANIE I PROFILAKTYKA W SZKOLE – WPROWADZENIE.

Wychowanie jest procesem, w którym wychowanek ma dojść do pełni rozwoju poprzez:

- ukształtowanie prawego charakteru,
- budowanie poczucia odpowiedzialności za własny rozwój i dobro wspólne,
- uznanie i przestrzeganie norm społecznych,
- budowanie postawy życzliwości i miłości do ludzi,
- uświadamianie sobie celów życiowych.

Wychowanie jest więc stałym procesem doskonalenia się wychowanka, który poprzez swoje wybory i działania rozwija się i usprawnia swoje ludzkie zdolności do bycia w pełni człowiekiem.

Wychowawca zobowiązany jest stworzyć wychowankowi takie warunki, które umożliwiają mu ten rozwój. Stworzenie porządku i ładu w otoczeniu wychowanka: fizycznego, emocjonalnego, moralnego, społecznego i duchowego jest głównym zadaniem wychowawców.

Wychowanie moralne to przede wszystkim ukierunkowanie na przekazywanie wartości i zabezpieczenie przed przyjmowaniem antywartości. Te dwa kierunki: wskazywanie wartości, pomoc w ich uwewnętrznieniu oraz zabezpieczenie przed tym, co mogłoby ten proces niszczyć, muszą być stale obecne w pracy wychowawczej.

Prowadzenie dziecka do rozpoznania i wyboru dobra, jak i zabezpieczenie go przed złem należy do stałej troski wychowawców. Wskazywanie ideałów i pomoc w dążeniu do niego, oraz ochrona i ingerowanie, gdy pojawia się na tej drodze zagrożenie, stanowią stałe elementy towarzyszące dziecku w rozwoju.

W populacji dorastającej młodzieży znajdują się osoby w różnym stopniu narażone na dysfunkcje i wynikające z nich szkody. Populację dorastających można podzielić na 3 grupy:

1. Grupa niskiego ryzyka.

Należą do niej osoby, które nie podejmują zachowań ryzykownych, są jeszcze przed inicjacją (klasy 1 –4).

2. Grupa podwyższonego ryzyka.

Znajdują się w niej osoby, które podjęły choć jedno zachowanie ryzykowne, są po inicjacji (klasy 5 –6, a w szczególności klasy gimnazjalne).

3. Grupa wysokiego ryzyka.

Należą do niej osoby, u których zachowania ryzykowne są głęboko utrwalone i które odczuwają poważne konsekwencje zdrowotne.

Zachowania ryzykowne to działania zwiększające prawdopodobieństwo pojawienia się niekorzystnych psychologicznych, społecznych i zdrowotnych konsekwencji, a więc zaburzających prawidłowy rozwój.

W populacji dzieci i młodzieży szkolnej najliczniejsza jest grupa niskiego ryzyka, zwłaszcza w szkole podstawowej. Po wejściu w wiek dorastania (gimnazjalny) niektórzy uczniowie przechodzą do grupy podwyższonego ryzyka.

Odpowiednio do stopnia zagrożenia profilaktyka zachowań ryzykownych prowadzone jest na trzech poziomach.

Profilaktyka pierwszorzędowa adresowana jest do grupy niskiego ryzyka. Głównym terenem działań jest szkoła. Profilaktyka pierwszorzędowa – adresowana jest więc do ogółu dzieci i młodzieży, mająca na celu promocję zdrowego stylu życia oraz opóźnianie wieku inicjacji (np. alkoholowej, nikotynowej, narkotykowej czy seksualnej). Są to działania nastawione na przekazywanie informacji o konsekwencjach używania środków odurzających, nikotyny, alkoholu, stosowania przemocy fizycznej itp.

Profilaktyka drugorzędowa adresowana jest do grupy podwyższonego ryzyka. Celem działań profilaktycznych jest umożliwienie cofania się z zachowań ryzykownych (poradnictwo rodzinne, oddziaływania indywidualne, socjoterapia).

Profilaktyka trzeciorzędowa, z którą spodziewamy się mieć najmniej do czynienia, adresowana jest do grupy wysokiego ryzyka. Ma ona na celu przeciwdziałanie pogłębianiu się procesu chorobowego oraz umożliwienie powrotu do normalnego życia w społeczeństwie. Jest to uczenie, resocjalizacja oraz działalność wyspecjalizowanych ośrodków.

Profilaktyka jest chronieniem dziecka w jego rozwoju przed zagrożeniami i reagowaniem na nie. Celem profilaktyki jest ochrona dziecka, ucznia przed wszelkimi zakłóceniami w jego rozwoju. Człowiek niedojrzały sam dla siebie może być zagrożeniem. Dlatego prowadzenie dziecka ku dojrzałości jest zarówno wychowaniem, jak i profilaktyką.

W naszej szkole uczą się wspólnie dzieci szkoły podstawowej i młodzież gimnazjum, dlatego można przyjąć, że należą oni do grupy niskiego i podwyższonego ryzyka.

Takie widzenie wychowania i profilaktyki stawia szczególne wymagania przed wychowawcami. Szczególne znaczenie oddziaływanie profilaktyczne ma w odniesieniu do dzieci i młodzieży w okresie dorastania (10 – 18 lat). Jest to faza rozwoju stanowiąca pomost pomiędzy dzieciństwem i dorosłością, w czasie której dokonuje się wiele intensywnych, jakościowych zmian w osobowości człowieka.

Zmiany te, prowokowane intensywnym rozwojem biologicznym, mają swój wyraz emocjonalności i duchowości, od dążenia do większej samodzielności aż po określenie własnej tożsamości. Jest to czas podatny na zakłócenia i podejmowanie zachowań ryzykownych.

Działania profilaktyczno – wychowawcze szkoły oscylują wokół:

- stwarzania przyjaznego klimatu (dobra komunikacja, osobowe relacje pomiędzy nauczycielami a uczniami, udzielanie emocjonalnego wsparcia dzieciom i młodzieży, szczególnie w trudnych dla nich sytuacjach),

- pozytywnych wzorców osobowych nauczycieli (niepalący, niepijący i nie tolerujący podobnych zachowań u uczniów),
- jasnego sprecyzowania konsekwencji co do negatywnych zachowań uczniów w dokumentach wewnętrznych, obowiązujących Regulaminach i postanowieniach,
- budowaniu dobrej współpracy z rodzicami, pozyskiwanie ich jako sojuszników działań wychowawczych oraz profilaktycznych realizowanych przez nauczycieli,
- wczesnego rozpoznawanie grup ryzyka i kierowanie ich do psychologa lub pedagoga dla przeprowadzenia wstępnej diagnozy,
- kierowania uczniów zagrożonych w porozumieniu z rodzicami do Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej lub innej instytucji udzielającej specjalistycznej pomocy,
- informowania rodziców o specjalistycznych ośrodkach, placówkach udzielających niezbędnej pomocy,
- szkoleniu członków rady pedagogicznej w zakresie profilaktyki uzależnień oraz umiejętności wychowawczych.

II. DIAGNOZA ZAGROZEŃ W ŚRODOWISKU LOKALNYM I SZKOLNYM

Diagnoza sytuacji wychowawczej szkoły dokonana w latach ubiegłych i w bieżącym roku szkolnym stała się podstawą konstruowania programu profilaktyki. Celem jej było otrzymanie obiektywnego oglądu kondycji naszej szkoły w zakresie wychowania i jawiących się w tym względzie potrzeb. Informacje niezbędne do diagnozy uzyskaliśmy od uczniów, rodziców i nauczycieli.

Jako narzędzia diagnozy stosowaliśmy:

- ankietę,
- kwestionariusz,
- rozmowy indywidualne,
- spotkania z rodzicami,
- wywiad pogłębiony,
- obserwację,
- analizę dokumentów.

Badania sondażowe, przeprowadzone wśród 352 uczniów Szkoły Podstawowej i Gimnazjum poświęcone problematyce uzależnień od nikotyny, alkoholu i narkotyków potwierdzają, że nasza młodzież nie jest wolna od zagrożeń i upewniają o konieczności podejmowania działań profilaktycznych w kierunku niwelowania w/w zachowań ryzykownych.

Badania sondażowe przeprowadzone w lutym i marcu 2003 roku wśród 228 uczniów szkoły podstawowej i gimnazjum poświęcone „Przemocy, agresji i poczucia bezpieczeństwa w szkole” pozwoliły zdiagnozować poczucie bezpieczeństwa uczniów w szkole oraz ustalić miejsca i rejony, w których uczniowie najczęściej narażeni są na zachowania zagrażające ich bezpieczeństwu.

Sprawdzeniu podlegało czy występują i z jaką częstotliwością następujące zjawiska negatywne:

- używanie słów wulgarnych,
- wyśmiewanie,
- straszenie i grożenie,
- wyłudzenie (pieniędzy i przedmiotów),
- izolowanie,
- używanie siły fizycznej, przemocy,
- kradzieże.

Istotnym problemem wydają się tu również nieprawidłowości w relacjach interpersonalnych.

Obydwa badania wykazały, że: do najczęściej pojawiających się zachowań ryzykownych w środowisku dzieci i młodzieży naszej szkoły należą:

- używanie słów wulgarnych,
- zachowania agresywne, stosowanie przemocy fizycznej,
- wagarowanie,
- palenie papierosów,
- wyśmiewanie i obrażanie,
- izolowanie i straszenie.
- używanie alkoholu,

Powyższe dane świadczą, że uczniowie naszej szkoły nie żyją w wyizolowanej społeczności, że systematycznie narażeni są na współczesne niebezpieczeństwa rozwoju cywilizacji, podlegają wpływom różnorodnych kultur i grup społecznych. Rodzi to potrzebę realizacji różnorodnych programów i przedsięwzięć informacyjno – edukacyjnych informujących o zagrożeniach.

Liczne doświadczenia i badania pokazują, że zachowania ryzykowne mają to do siebie, że jedne pociągają za sobą inne. Np. palenie papierosów z reguły współwystępuje z piciem alkoholu, i używaniem innych substancji psychoaktywnych.

Z sondaży przeprowadzonych wśród nauczycieli naszej szkoły wynika, że dostrzegają oni problemy w:

- niewłaściwym stosunku rówieśników nawzajem,
- zachowaniach agresywnych uczniów,
- wulgarnym słownictwie uczniów,
- niewłaściwym stosunku uczniów do nauczycieli i niskiej kulturze osobistej uczniów,
- niewystarczającej współpracy rodziców ze szkołą.

Z rozmów i spotkań z rodzicami wynika, że większość zagrożeń upatrują oni nie w budynku szkoły lecz w drodze dziecka do i ze szkoły. Oczekują ze strony szkoły atrakcyjnych form zagospodarowania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży.

III. CELE PROGRAMU PROFILAKTYKI SZKOŁY.

Diagnoza, dotycząca najbardziej istotnych zjawisk, zakłócających rozwój uczniów naszej szkoły, pozwala na określenie czynników jakie należy wziąć pod uwagę, planując działania profilaktyczne.

Istotą naszego Programu Profilaktyki jest wytyczenie głównych celów, przedsięwzięć, form i metod oddziaływania profilaktycznego, mającego na względzie niwelowanie wyżej wymienionych nie pożądaných społecznie zachowań, promowanie zdrowego, bezpiecznego stylu życia.

Ze względu na rodzaj podejmowanych działań cele programu dzielimy na trzy grupy:

1. Cele odnoszące się do działań informacyjnych, dostarczających wiedzy na temat skutków zachowań ryzykownych, zgodnie z którymi uczeń:
 - umie przewidzieć konsekwencje swego postępowania i dokonać właściwego wyboru;

- zna konsekwencje prawne zachowań nieakceptowanych społecznie.
- 2. Cele odnoszące się do działań edukacyjnych, uczących niezbędnych umiejętności psychologicznych i społecznych, zgodnie z którymi uczeń:
 - zna ogólnie przyjęte normy społeczno – moralne;
 - potrafi zachować się asertywnie w sytuacjach zagrożenia;
 - docenia znaczenie więzi rodzinnych;
 - akceptuje odmienność kulturową, religijną, narodowościową innych uczniów.
- 3. Cele odnoszące się do działań alternatywnych, pomagających w zaspokojeniu ważnych potrzeb psychicznych, zgodnie, z którymi uczeń:
 - rozpoznaje swoje uzdolnienia i zainteresowania, potrafi je rozwijać;
 - ma poczucie przynależności do społeczności szkolnej;
 - ma świadomość tradycji narodowych i regionalnych;

Cele główne naszego programu są następujące:

- 1. Pogłębianie atmosfery wzajemnego szacunku i tolerancji w środowisku szkolnym.**
- 2. Profilaktyka zachowań ryzykownych wynikających z wieku dojrzewania i zagrożeń środowiska lokalnego.**

Edukacja w zakresie „wartości” winna być prowadzona równoległe zarówno w środowisku domowym jak i szkolnym. Działania te muszą bowiem stanowić rzeczywistą przeciwwagę dla negatywnych wpływów środowiska rówieśniczego. Uczniowie szkoły muszą mieć świadomość konsekwencji prawnych i moralnych złych zachowań bądź czynów karalnych (bójki, kradzieże, wymuszanie, stosowanie przemocy, spożywanie używek).

Muszą też umieć rozpoznawać i dostosowywać się do obowiązujących w społeczeństwie norm i wartości, a zwłaszcza szacunku i tolerancji dla drugiego człowieka bez względu na odmienność wynikającą z narodowości, wyznania, niepełnosprawności, odmienności poglądów i przekonań.

Działania edukacyjne stanowią tylko element wczesnej interwencji. Wpływają na zmianę niekorzystnych norm, ćwiczenie umiejętności społecznych (przeciwstawienie się presji rówieśniczej), ale nie zastępują bardziej specyficz-

nych interwencji przeznaczonych dla młodych ludzi, u których występują wczesne odznaki zaburzeń albo zaburzenia te się utrwały.

Skuteczność działań uzależniona jest w głównej mierze od tego, jakie pozytywne zmiany uda się spowodować w środowisku dziecka (w rodzinie, w stosunku nauczycieli do ucznia).

Młodzi ludzie z grup ryzyka pochodzą głównie z rodzin, które nie spełniają prawidłowo swoich funkcji (opieka, zaspokojenie najważniejszych potrzeb dziecka). Jest to dość liczna grupa uczniów naszej szkoły. Natomiast grupa podwyższonego ryzyka dotyczy w większości dzieci z rodzin patologicznych, z rodzin dysfunkcyjnych (rozbitych, skłóconych, alkoholowych). Takich uczniów w naszej szkole jest również znaczna ilość.

Cele adresowane do rodziców i nauczycieli dotyczą dostarczania i systematyzowania informacji oraz podnoszenia umiejętności wychowawczych.

Cele odnoszące się do rodziców są spójne z celami adresowanymi do dzieci i wynikają z założenia, że rodzice:

- mają wiedzę na temat symptomów zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży oraz placówek wspomagających;
- posiadają odpowiednie umiejętności wychowawcze pomocne w rozwiązywaniu problemów związanych z zachowaniami ryzykownymi dzieci;
- potrafią zorganizować dziecku czas wolny oraz wesprzeć je w jego problemach z nauką;
- mają poczucie współodpowiedzialności za realizację zadań wychowawczych szkoły;
- mają świadomość znaczenia prawidłowych relacji w rodzinie i ich wpływu na rozwój dziecka.

Następna grupa to **cele adresowane do nauczycieli i wychowawców klas** jako koordynatorów i inspiratorów wszystkich podejmowanych przez szkołę działań, a więc opierają się na przesłankach, że nauczyciel:

- poszerza wiedzę na temat przyczyn i symptomów zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży;
- kształtuje postawy akceptacji odmienności kulturowej, religijnej i narodowościowej;
- jest inspiratorem działań szkoły na rzecz szeroko rozumianej profilaktyki;
- organizuje i koordynuje działania wynikające z Programu Wychowawczego Szkoły, Programu Profilaktyki i Planów pracy wychowawczej na dany rok szkolny;
- zna techniki komunikacji interpersonalnej.

IV. SPOSOBY REALIZACJI DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH

Nasze działania profilaktyczne mają charakter profilaktyki pierwszorzędowej i drugorzędowej. Dotyczą całej szkoły, we wszystkich jej postaciach i przejawach. Wynika stąd, że najbardziej sprzyjające urzeczywistnienie założeń Programu Profilaktyki wymaga wspólnego działania dyrekcji, rady pedagogicznej, uczniów i ich rodziców w ramach wszystkich zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych, jak również wpajania ustalonych, akceptowanych społecznie zasad i norm postępowania zgodnych ze Statutem szkoły i Regulaminem Ucznia.

W działaniach zmierzających do pełnego rozwoju osobowości uczniów naszej szkoły, wykorzystujemy formy i metody pobudzające wszechstronny rozwój młodych ludzi. Do tego celu wykorzystujemy formy informacyjne, edukacyjne i alternatyw – umiejętnie je łącząc.

Formy Informacyjne dostarczają uczniom solidnej wiedzy dotyczącej skutków zachowań ryzykownych. Należyta znajomość konsekwencji zachowań grożących niebezpieczeństwem spowoduje podjęcie rozsądnego, przemyślanego wyboru, a więc i pożądaną zmianę postawy oraz zachowania.

Wybrane metody działania to:

- spotkania z zaproszonymi osobami (policjant, kurator sądowy, socjoterapeuta, psycholog itp.)
- pogadanki;
- prelekcje;
- wykłady;
- zajęcia lekcyjne przewidziane w planach pracy szkoły;
- gazetki propagandowe;
- spektakle teatrów profilaktycznych;
- zajęcia warsztatowe;
- programy profilaktyczne z określonych dziedzin profilaktyki;
- wskazywanie miejsc i ośrodków pomocy specjalistycznej.

Formy edukacyjne pozwalają uzyskać istotne umiejętności psychologiczne i społeczne, takie jak: zdolność nawiązywania kontaktów międzyludzkich, poczucia własnej wartości, radzenia sobie w sytuacjach trudnych i dokonywania trafnych wyborów, opierania się presji grupy, kierowanie się na co dzień normami moralnymi i społecznymi.

By spełnić wyżej wymienione cele, wykorzystamy:

- poradnictwo indywidualne nauczycieli, psychologa, pedagoga szkolnego (uczniowi, rodzicom, opiekunom);
- poradnictwo rodzinne;
- zajęcia socjoterapeutyczne;
- spełnianie zadań wynikających z programów nauczania;
- bieżące działania interwencyjne podejmowane w miarę zaistnienia trudnych sytuacji.

Formy alternatyw, zaspokajające ważne potrzeby psychiczne młodych ludzi, proponują wciągnięcie ich w pozytywne działania różnego typu. Efektem tego będzie uświadomienie posiadanych zdolności, rozwijanie zainteresowań, umiejętność nawiązywania kontaktów oraz radzenie sobie z pojawiającymi się trudnościami.

Przyjeliśmy następujące metody:

- uczestnictwo uczniów w zajęciach kół zainteresowań (matematycznym, informatycznym, teatralnym, plastycznym, turystyczno-krajoznawczym, europejskim, muzycznym itp.);
- udział w okolicznościowych imprezach szkolnych i regionalnych;
- prezentowanie osiągnięć uczniów (udział w zawodach ogólnopolskich, konkursach, olimpiadach itp.);
- działalność w samorządach uczniowskich.

Celem wszystkich powyższych działań jest pomoc osobom mającym trudności w identyfikowaniu i rozwiązywaniu napotykanym problemów oraz wspieranie ich w sytuacjach kryzysowych.

V. KRYTERIA SUKCESU (SPODZIEWANE EFEKTY).

Poprzez realizację celów naszego programu:

- wyposażymy uczniów w wiedzę i umiejętności niezbędne w budowaniu dojrzałej osobowości;
- nauczymy postaw asertywnych w sytuacjach zagrożenia, czy presji otoczenia;
- doprowadzimy do prawidłowego rozumienia oraz stosowania norm społecznych i systemu wartości;
- pozyskamy do działań wychowawczych rodziców uczniów;
- doskonale poznamy środowisko uczniów, ich potrzeby, dążenia i problemy;
- udzielimy niezbędnej pomocy uczniom wymagającym opieki socjalnej i psychologicznej.

VI. EWALUACJA PROGRAMU.

Program Profilaktyki Zespołu Szkół nr 1 w Pile powstał po przeprowadzeniu diagnozy potrzeb, problemów i zasobów szkoły. Przeznaczony jest do realizacji nie tylko przez dyrekcję szkoły, wychowawców klas, pedagoga i psychologa, ale również przez wszystkich nauczycieli, w ścisłej współpracy z rodzicami, poradnią psychologiczno – pedagogiczną, policją oraz organizacjami i instytucjami prorodzinnymi.

Po realizacji programu konieczne będzie przeprowadzenie ewaluacji, czyli działań zmierzających do stwierdzenia, w jakim stopniu założone w programie cele są osiągalne, czy proponowane metody i formy aktywności są skuteczne.

Ewaluacja powinna:

- służyć informacją polegającą na określeniu tego, co uczniowi udało się poznać, opanować, zrozumieć, a czego nie udało mu się z proponowanych treści przyswoić,
- wprowadzić korektę polegającą na wskazaniu zmian w postawie i zachowaniach uczniów przy jednoczesnym wskazaniu na pozytywne strony tych postaw i zachowań,
- zachęcać ucznia do podejmowania pozytywnych form aktywności, dodawać wiary w siebie i własne możliwości przy jednoczesnym wsparciu rodziny i szkoły.

Przedmiotem oceny programu powinna być zmiana postaw uczniów wyrażona:

- umiejętnością dokonywania świadomego wyboru i przewidywania konsekwencji swego zachowania (również prawnych),
- świadomością szkodliwości działania nikotyny, alkoholu i środków odurzających,
- znajomością i respektowaniem norm społeczno – moralnych,
- zachowaniem asertywnym w sytuacjach ryzykownych,
- umiejętnością reagowania wobec zachowań agresywnych i ryzykownych,
- otwartością wobec innych i zrozumieniem szeroko pojętej tolerancji,
- poczuciem przynależności do społeczności szkolnej,
- świadomością istnienia w szkole i rodzinie osób wspierających,
- umiejętnością rozpoznawania swoich uzdolnień i zainteresowań oraz zdolnością ich rozwijania,
- poczuciem wartości więzi rodzinnych,
- umiejętnością przeciwdziałania sytuacjom stresowym,
- przekonaniem, że szkoła jest miejscem przyjaznym i bezpiecznym.

Program ten co roku może być ewaluowany i w zależności od powstałej sytuacji wychowawczej, uzupełniany lub zmieniany.

HARMONOGRAM PRZEDSIĘWZIĘĆ PROFILAKTYCZNYCH NA POZIOMIE KLAS 1–3 SZKOŁY PODSTAWOWEJ

Lp	Kierunki działania	Hasło do realizacji	Sposób realizacji	Odpowiedzialni
I.	Promocja zdrowia i zdrowego stylu życia	Realizacja ścieżek edukacji prozdrowotnej	Powołanie Zespołu ds. Promocji Zdrowia. Opracowanie Planu Pracy Edukacji Zdrowotnej.	Dyrektor
		Promowanie zdrowego odżywiania	Wykonanie gazetki szkolnej poświęconej zasadom racjonalnego odżywiania.	wychowawcy
			Uroczyste obchody „Dnia jabłka” i „Dnia marchewki”	samorząd uczniowski
			Realizacja programu w klasach 1 – „Czy uczeń może nie jeść śniadania?”	wychowawcy klas I
			Kulturalne i higieniczne zjadanie śniadań – znaczenie drugiego śniadania.	wychowawcy
			Przeprowadzenie ankiety diagnostycznej nt. Poznania sytuacji żywieniowej uczniów klas 1.	wychowawcy klas I
		Przestrzeganie zasad higieny osobistej przez uczniów	Realizacja Programu profilaktyki próchnicy zębów – „Radosny uśmiech, radosna przyszłość”.	pielęgniarka
			Realizacja Programu profilaktyki stomatologicznej.	Pielęgniarka wychowawcy
			Nauka prawidłowego szczotkowania zębów.	Pielęgniarka wychowawcy
			Profilaktyczne kontrole uzębienia w gabinecie stomatologicznym.	wychowawcy

		Pogadanka nt. „Dbamy o czystość ciała – dlaczego ludzie muszą się myć”.	wychowawcy
		Projekcja filmu o problematyce stomatologicznej dla klas 2 .	wychowawcy klas II
		Pogadanka pt. „Sen jako warunek prawidłowego rozwoju organizmu”.	wychowawcy
		Projekcja filmu pt. „Światowa Podróż dr. Ząbka”.	wychowawcy
		Prelekcja nt. „Choroba brudnych rąk, jak jej unikać”.	wychowawcy
	Atrakcyjne zabezpieczanie i spędzanie czasu wolnego.	Zajęcia zintegrowane poświęcone modelom wypoczynku czynnego i biernego.	wychowawcy
		Zajęcia zintegrowane raz w miesiącu, poświęcone promocji sportu.	wychowawcy
		Zagospodarowanie czasu wolnego uczniów w ramach świetlicy szkolnej i socjoterapeutycznej.	opiekun świetlicy terapeutycznej
		Organizacja zajęć instruktorskich i zimowiska w okresie ferii zimowych.	wyznaczonego organizator
		Funkcjonowanie atrakcyjnych kół zainteresowań w godzinach popołudniowych.	wicedyrektor
		Pogadanka na temat Jak wypoczywać w czasie zajęć i w czasie wolnym w domu i szkole.	wychowawcy
		Uczestniczenie w zabawach ruchowych z rodziną i rówieśnikami. Codzienna gimnastyka w życiu ucznia.	wychowawcy
		Profilaktyka wad postawy	Oznakowanie ławeczek oraz prowadzenie gimnastyki śródlekcyjnej, korygującej wady postawy.
	Zajęcia z gimnastyki korekcyjnej.		Nauczyciel wf
	Realizacja programu – kontroli technicznej plecaków uczniów.		pielęgniarka

			Pogadanka nt. Postawa podczas siedzenia w ławce w szkole i przy odrabianiu zadań domowych.	wychowawcy
II.	Zapewnienie bezpieczeństwa, przeciwdziałanie zjawiskom przemocy i agresji w środowisku dzieci i młodzieży	Propagowanie zasad bezpieczeństwa w ruchu drogowym	Wycieczka do „Miasteczka ruchu drogowego”.	wychowawcy
			Konkurs wiedzy pt. „Bezpiecznie na drogach”.	wychowawcy
			Spotkania z policjantem nt. „Bezpieczeństwo na drodze, przestrzeganie zasad ruchu drogowego”.	wychowawcy
			Najbliższe osiedle- zapoznanie z rozmieszczeniem dróg, ulic, bezpiecznych przejść dla pieszych.	wychowawcy
			Pogadanka nt. „Zachowanie się pojazdów i pieszych na drodze”.	wychowawcy
			Praktyczne utrwalenie zasad poruszania się po drogach, chodnikach i poboczach dróg.	wychowawcy
			Konkurs plastyczny – „Jestem bezpieczny na drodze”.	wychowawcy
		Zachowanie bezpieczeństwa w szkole, w drodze do i ze szkoły	Projekcja filmu pt. ”Bezpieczne miasto”.	wychowawcy
			Praktyczne zapoznanie z zasadami poruszania się w drodze do szkoły.	wychowawcy
			Pogadanka na temat „ Do kogo się zwrócić w przypadku zagrożenia”.	wychowawcy
			Jak zachować się, gdy ktoś namawia.	wychowawcy
			Pogadanka nt. „Nieznajomy”.	wychowawcy
			Projekcja filmu dla uczniów klas 1 pt. ”Odblaskowe pierwszaki”.	wychowawcy
			Penetracja niebezpiecznych miejsc infrastruktury osiedla.	wychowawcy
			Przeprowadzenie badań ankietowych wśród uczniów klas 3 – „Czy jesteś bezpieczny w szkole”.	wychowawcy
Pogadanka nt. „Zachowanie w środkach lokomocji”.	wychowawcy			

			Natychmiastowe rozwiązywanie drastycznych zachowań uczniów we współpracy z ich rodzicami.	wychowawcy
			Konsultacje z psychologiem szkolnym uczniów nadpobudliwych, przejawiających zachowania agresywne.	wychowawcy
		Integracja zespołów klasowych, kształtowanie koleżeństwa	Zasady funkcjonowania w grupie społecznej. Relacja uczeń – uczeń, poprzez zabawy integracyjne.	wychowawcy
			Cykl zajęć integracyjnych – Moje uczucia.	wychowawcy
			Psychodrama – Jak rozpoznawać uczucia innych.	wychowawcy
			Spotkania klasowe pt. „Jak się czujesz w szkole”.	wychowawcy
			Zapoznanie z dokumentami szkolnymi określającymi normy zachowań uczniów w szkole. (Regulamin Ucznia, Regulamin oceny zachowania).	wychowawcy
			Psychodrama pt. „Co to jest agresja”.	wychowawcy
			Dyskusja pt. „Potrafię powiedzieć – nie, osobie namawiającej do złych zachowań”.	wychowawcy
			Dyskusja pt. „Tolerancja wobec inności drugiego człowieka”.	wychowawcy
			Zapewnienie ciągłego nadzoru nad uczniami w czasie zajęć szkolnych.	wychowawcy
			Przestrzeganie zasad kultury języka wobec siebie i osób dorosłych.	wychowawcy
			Poznanie zagrożeń naturalnych, cywilizacyjnych nabycie umiejętności właściwego zachowania	Omówienie zachowania w przypadku kontaktu z przedmiotami niebezpiecznymi, toksycznymi, łatwopalnymi i wybuchowymi.
		Omówienie zachowania w przypadku pożaru, powodzi itp.		wychowawcy
		Omówienie zasad zachowania w czasie kąpieli słonecznych i wodnych oraz przy wchodzeniu na lód.		wychowawcy

III.	Przeciwdziałanie patologii społecznej i uzależnieniom dzieci i młodzieży	Przeciwdziałanie uzależnieniom od nikotyny, lekarstw i alkoholu	Pogadanka – burza mózgów na temat „Poznajemy małe straszdyła – Papierosiaki”, jak można przed nimi uciec.	wychowawcy
			Konkurs plastyczny „Papierosiaki”	wychowawcy
			Dyskusja pt. „Czy dymek papierosowy to dymek dobry czy zły”.	wychowawcy
			Utworzenie w bibliotece szkolnej – Centrum informacji o profilaktyce uzależnień.	bibliotekarki
			Przeprowadzenie ankiety wśród uczniów klas 3 pt. „Środowisko wolne od dymu tytoniowego”.	wychowawcy
			Pogadanka nt. „Szkodliwości oddziaływania alkoholu na organizm ludzki”.	wychowawcy
			Omówienie zasad bezpiecznego przyjmowania lekarstw.	wychowawcy
			Systematyczne rozpoznawanie środowisk rodzinnych uczniów, zaspokajania ich podstawowych potrzeb życiowych, patologii w rodzinie.	wychowawcy
			Konkurs plastyczny pt. „Co zyskuję ja i moja rodzina dzięki temu, że żyjemy w środowisku wolnym od dymu papierosowego”.	wychowawcy
		Opracowanie narzędzi diagnostycznych do systematycznego monitoringu zjawisk patologicznych .	wychowawcy pedagog, psycholog	
Zagrożenia wynikające ze współczesnej techniki medialnej	Pogadanka na temat „Czy telewizor, video, komputer – mogą wpływać na moje zdrowie”.	wychowawcy		

IV.	Profilaktyka informacyjna i edukacyjna dla rodziców i nauczycieli	Pedagogizacja rodziców uczniów - spotkania, pogadanki	„Moje dziecko w szkole podstawowej – jak pomóc dziecku przezwyciężyć lęk i nieśmiałość”	wychowawcy
			„Potrzeby emocjonalne dziecka”	wychowawcy psycholog
			„Poczucie bezpieczeństwa w rodzinie”	wychowawcy
			„Prawa i obowiązki dziecka w rodzinie”	wychowawcy
			„Jak pomóc dziecku nadpobudliwemu ruchowo”	wychowawcy psycholog
			„Zasady racjonalnego odżywiania dzieci w wieku szkolnym”	wychowawcy
			„Rozpoznawanie przeżyć, trudności i niepowodzeń szkolnych dziecka – zasady dobrego porozumiewania z dziećmi”	wychowawcy psycholog pedagog
			„Zagrożenia wynikające z niekontrolowanego korzystania z telewizji, komputera i Internetu”	wychowawcy
			Pogadanka pt. „Lęk jako zagrożenie zdrowia- sposoby niwelowania lęku”	psycholog wychowawcy
			Pogadanka z rodzicami uczniów klas 3 nt. „Co zrobić, by próg klasy 4 nie był trudny dla ucznia i jego rodziców”.	psycholog wychowawcy
		Pogadanka nt. „Szczepienia ochronne i badania profilaktyczne dzieci”.	wychowawcy	
		Szkolenia i doszkalać kadry pedagogicznej szkoły	Udział nauczycieli w Programach szkoleniowych przygotowujących do realizacji przedsięwzięć profilaktycznych.	wychowawcy
			Wykorzystywanie w codziennej działalności zasobów „Centrum informacji o problematyce uzależnień” w bibliotece szkolnej	wychowawcy
			Udział w Programach Profilaktycznych realizowanych przez Poradnię Psychologiczno - Pedagogiczną	wychowawcy

HARMONOGRAM PRZEDSIĘWZIĘĆ PROFILAKTYCZNYCH NA POZIOMIE KLAS 4–6 SZKOŁY PODSTAWOWEJ

Lp	Kierunki działania	Hasło do realizacji	Sposób realizacji	Odpowiedzialni
I.	Promocja zdrowia i zdrowego stylu życia	Realizacja ścieżek edukacji prozdrowotnej	Powołanie Zespołu ds. promocji zdrowia. Opracowanie Planu Pracy Edukacji Zdrowotnej. Funkcjonowanie Biblioteczki Wychowania Zdrowotnego.	wybrani nauczyciele
		Promowanie zdrowego odżywiania	Wykonanie „Gazetki szkolnej” poświęconej zasadom racjonalnego odżywiania.	wychowawcy pielęgniarka
			Uroczyste obchody „Dnia jabłka”, „Dnia marchewki”. Promocja zdrowej żywności.	Samorząd uczniowski
			Pogadanki w klasach nt. „Znaczenie pierwszego i drugiego śniadania dla właściwego funkcjonowania młodego organizmu”.	wychowawcy pielęgniarka
			Systematyczne rozpoznawanie zaspokajania potrzeb żywieniowych wychowanków.	wychowawcy pedagog
		Przestrzeganie zasad higieny osobistej przez uczniów	Profilaktyczne kontrole uzębienia w gabinecie stomatologicznym.	pielęgniarka
			Pogadanka nt. „Dbamy o czystość swojego ciała”.	wychowawcy
			Prelekcje nt. ”Chorób wynikających z nieprzestrzegania podstawowych zasad higieny osobistej”.	wychowawcy pielęgniarka

		Właściwe zorganizowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży	Prowadzenie działalności profilaktyczno – wychowawczej w ramach „Świetlicy socjoterapeutycznej”.	opiekun świetlicy terapeutycznej	
			Organizowanie klasowych wycieczek turystyczno – krajoznawczych, rowerowych, biwaków itp.	wychowawcy	
			Zorganizowanie zajęć instruktorskich oraz aktywnego wypoczynku w ramach „Zimowiska” w okresie ferii zimowych.	wyznaczony nauczyciel	
			Funkcjonowanie atrakcyjnych kół zainteresowań w godzinach popołudniowych.	wicedyrektor	
			Promowanie zdrowego stylu wypoczynku poprzez organizowanie różnorodnych form zawodów i zabaw sportowych.	wychowawcy	
			Pogadanki nt. sposobów właściwego spędzania czasu wolnego.	wychowawcy	
		Profilaktyka wad rozwojowych dzieci i młodzieży	Znakowanie ławek, przydział miejsc we właściwych ławkach.	wychowawcy	
			Przeprowadzanie gimnastyki śródlekcyjnej w czasie zajęć lekcyjnych.	wychowawcy	
			Rozpoznanie uczniów z wadami postawy, wzroku i słuchu - stworzenie im optymalnych warunków funkcjonowania w czasie zajęć szkolnych.	wychowawcy	
			Pogadanki nt. ”Higieny otoczenia – walki z hałasem, ochrony wzroku i słuchu”.	wychowawcy pielęgniarka	
		II. Zapewnienie bezpieczeństwa, przeciwdziałanie zjawiskom przemocy i agresji	propagowanie zasad bezpieczeństwa w ruchu drogowym	Przygotowanie uczniów klas czwartych do zdobycia Karty Rowerowej.	nauczyciel techniki
				Udział w Miejskim Turnieju Wiedzy Prewencyjnej.	wyznaczeni nauczyciele
				Współpraca z Policją i Sądem Rodzinnym i Nieletnich.	pedagog

w środowisku dzieci i młodzieży		Wycieczki uczniów klas 4 do „Miasteczka Ruchu Drogowego”.	wychowawcy	
		Pogadanki nt. „Bezpieczeństwo na drodze – przestrzeganie przepisów ruchu drogowego.	wychowawcy	
	zachowanie bezpieczeństwa w szkole, w drodze do i ze szkoły		Właściwa organizacja dyżurów nauczycielskich na terenie szkoły.	wyznaczeni nauczyciele
			Pogadanka nt. Do kogo zwrócić się w przypadku zagrożenia.	wychowawcy
			Penetracja niebezpiecznych miejsc infrastruktury osiedla.	wychowawcy
			Systematyczne diagnozowanie poczucia bezpieczeństwa uczniów klas 4 – 6 w szkole.	wychowawcy pedagog
			Współpraca z rodzicami w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa uczniów w czasie powrotów ze szkoły.	wychowawcy pedagog
			Natychmiastowe reagowanie we współpracy z rodzicami na drastyczne zachowania uczniów.	wychowawcy pedagog psycholog
			Kierowanie na konsultacje z psychologiem szkolnym uczniów nadpobudliwych przejawiających zachowania agresywne.	wychowawcy psycholog pedagog
			Pogadanki nt. Przestrzegania przepisów BHP.	wychowawcy
	Podnoszenie świadomości prawnej		Spotkania profilaktyczne uczniów klas 5 i 6 nt. „Zasady odpowiedzialności karnej osób nieletnich”.	pedagog
			Spotkania grup uczniów przejawiających agresywne zachowania z przedstawicielem Policji, Sądu Rodzinnego i Nieletnich, pedagogiem szkolnym.	pedagog psycholog

			Zapoznanie z dokumentami normującymi zasady właściwego zachowania w szkole (Regulamin Ucznia, Regulamin Oceny Zachowania).	wychowawcy pedagog
		Integracja zespołów klasowych, kształtowanie koleżeństwa	Pogadanka nt. „Zasady właściwego funkcjonowania w grupie społeczności szkolnej”.	wychowawcy
			Realizacja cyklu zajęć wychowawczych o charakterze integracyjnym.	wychowawcy psycholog
			Organizowanie przedsięwzięć klasowych z aktywnym udziałem rodziców uczniów danej klasy.	wychowawcy
			Przeprowadzenie dyskusji nt. „Tolerancji wobec inności drugiego człowieka”.	wychowawcy
			Przestrzeganie zasad kultury języka wobec siebie i osób dorosłych.	wychowawcy
		Poznanie zagrożeń naturalnych, cywilizacyjnych nabycie umiejętności właściwego zachowania	Omówienie zachowania w przypadku kontaktu z przedmiotami niebezpiecznymi, toksycznymi, łatwopalnymi i wybuchowymi.	wychowawcy
			Omówienie zachowania w przypadku pożaru, powodzi itp.	wychowawcy
			Omówienie zasad zachowania w czasie kąpieli słonecznych i wodnych oraz przy wchodzeniu na lód.	wychowawcy
III.	Przeciwdziałanie patologii społecznej i uzależnieniom dzieci i młodzieży	Przeciwdziałanie uzależnieniom od nikotyny	Udział uczniów klas 4 i 5 w Programie profilaktycznym „Zanim wybierzesz”.	pedagog wychowawcy
			Pogadanki na lekcji wychowawczej na temat „Szkodliwości palenia papierosów”.	wychowawcy
			Udział w obchodach „Międzynarodowego Dnia bez papierosa”.	wychowawcy samorząd uczniowski

		Natychmiastowe reagowanie i współpraca z rodzicami uczniów palących papierosy.	wychowawcy
		Prelekcja dla rodziców uczniów nt. „Nikotynizm wstępem do narkotyzowania się”.	wychowawcy
		Wykonanie gazetki ściennej o tematyce „Nałogu tytoniowego”.	samorząd uczniowski
		Wzmocniona kontrola miejsc najczęściej odwiedzanych przez dzieci i młodzież.	wychowawcy pedagog
	Przeciwdziałanie uzależnieniom od alkoholu	Udział uczniów klas 6 w Programie antyalkoholowym „NOE I”.	pedagog
		Pogadanki na lekcjach wychowawczych nt. szkodliwości nadużywania alkoholu i związanych z tym tragedii ludzkich.	wychowawcy
		Prelekcja dla rodziców na temat: Zagrożenie młodzieży uzależnieniem od alkoholu.	psycholog pedagog
		Wykonanie gazetki ściennej na temat „Niebezpieczeństw związanych z alkoholizmem”.	wychowawcy
		Systematyczne rozpoznawanie środowiska rodzinnego uczniów, przejawów patologii społecznej.	wychowawcy pedagog psycholog
		Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie i Sądem Rodzinnym.	pedagog psycholog
		Prelekcja nt. Wybranych problemów patologii społecznej w środowisku młodzieży szkolnej.	pedagog psycholog
	Przeciwdziałanie uzależnieniom od substancji psycho	Pogadanki na lekcjach wychowawczych na temat szkodliwości używania narkotyków i związanych z tym tragedii ludzkich.	wychowawcy

	aktywnych	Udział kadry pedagogicznej w szkoleniach i warsztatach poświęconych problematyce uzależnień od narkotyków.	wychowawcy
		Wykonanie gazetki ściennej poświęconej zagrożeniom narkomanią.	samorząd uczniowski
		Konkurs na plakat o tematyce „Narkotykom stanowcze nie”.	nauczyciel plastyki
		Natychmiastowe reagowanie na obecność osób postronnych na terenie szkoły	nauczyciele pracownicy szkoły
		Udział uczniów w Programach profilaktycznych o tematyce zapobiegania narkomanii.	pedagog
		Spotkanie profilaktyczne rodziców z przedstawicielem Policji nt. „Zagrożenia młodzieży narkomanią”.	pedagog psycholog
		Pogadanka pt. „Jak się zachować gdy ktoś namawia”.	wychowawcy
		Utworzenie w bibliotece szkolnej „Centrum informacji o profilaktyce uzależnień”.	bibliotekarki
	Profilaktyka patologii rodziny	Systematyczne rozpoznawanie środowisk rodzinnych uczniów, poziomu zaspokajania ich podstawowych potrzeb życiowych.	wychowawcy pedagog psycholog
		Objęcie szczególną troską dzieci z rodzin dotkniętych patologią alkoholizmu.	wychowawcy pedagog psycholog
		Natychmiastowe powiadomienie pedagoga i psychologa szkolnego o symptomach mogących świadczyć o przemocy wobec dziecka w rodzinie.	wychowawcy pedagog psycholog
		Świadczenie pomocy rzeczowej w wyposażeniu uczniów w niezbędne przybory i podręczniki szkolne.	pedagog wychowawcy

		Zagrożenia wynikające ze współczesnej techniki informacyjnej	Pogadanka na temat „Czy telewizor, video, komputer – mogą wpływać na moje zdrowie”.	wychowawcy
IV.	Profilaktyka informacyjna i edukacyjna dla rodziców i nauczycieli	Pedagogizacja rodziców uczniów - spotkania, pogadanki	„Potrzeby emocjonalne dziecka”	psycholog
			„Poczucie bezpieczeństwa w rodzinie”	psycholog pedagog
			„Prawa i obowiązki dziecka w rodzinie”	psycholog pedagog
			„Jak pomóc dziecku nadpobudliwemu ruchowo”	psycholog
			„Zasady racjonalnego odżywiania dzieci w wieku szkolnym”	pielęgniarka
			„Rozpoznawanie przeżyć, trudności i niepowodzeń szkolnych dziecka – zasady dobrego porozumiewania z dziećmi”	psycholog pedagog
			„Zagrożenia wynikające z niekontrolowanego korzystania z telewizji, komputera i internetu”	psycholog
		Pogadanka pt. „Lęk jako zagrożenie zdrowia- sposoby niwelowania lęku”	psycholog	
		Szkolenia i dokształcanie kadry pedagogicznej szkoły	Udział nauczycieli w Programach szkoleniowych przygotowujących do realizacji przedsięwzięć profilaktycznych.	nauczyciele
			Wykorzystywanie w codziennej działalności zasobów „Centrum informacji o problematyce uzależnień” w Bibliotece szkolnej	bibliotekarki
Udział w Programach Profilaktycznych realizowanych przez Poradnię Psychologiczno - Pedagogiczną	nauczyciele			

HARMONOGRAM PRZEDSIĘWZIĘĆ PROFILAKTYCZNYCH NA POZIOMIE KLAS 1 – 3 GIMNAZJUM

Lp	Kierunki działania	Hasło do realizacji	Sposób realizacji	Odpowiedzialni
I.	Promocja zdrowia i zdrowego stylu życia	Realizacja ścieżek edukacji prozdrowotnej	Powołanie Zespołu ds. promocji zdrowia. Opracowanie Planu Pracy Edukacji Zdrowotnej. Funkcjonowanie Biblioteczki Wychowania Zdrowotnego.	wybrani nauczyciele
		Przestrzeganie zasad higieny osobistej przez uczniów	Dyskusja nt. „Estetyki ubioru, dbałości o wygląd zewnętrzny”.	wychowawcy
			Realizacja Programu Sanepidu propagującego dbałość o jamę ustną pt. „Twój piękny uśmiech”.	pielęgniarka
			Przeprowadzenie cyklu spotkań profilaktycznych nt. „Zagrożeń HIV i AIDS”.	wyznaczeni nauczyciele
			Pogadanka nt. Problemów wieku dojrzewania.	wychowawcy
			Przeprowadzenie lekcji wychowawczych poświęconych stomatologii zachowawczej (spotkanie ze stomatologiem).	wychowawcy
			Pogadanka nt. „Higiena nastolatka - dbamy o czystość swojego ciała”.	wychowawcy
			Prelekcje nt. ”Chorób wynikających z nieprzestrzegania podstawowych zasad higieny osobistej”.	wychowawcy
Promowanie zdrowego odży-	Wykonanie „Gazetki szkolnej” poświęconej zasadom racjonalnego odżywiania.	samorząd uczniowski		

		wiania	Uroczyste obchody „Dnia jabłka”, „Dnia marchewki”. Promocja zdrowej żywności.	samorząd uczniowski		
			Pogadanki w klasach nt. „Znaczenie właściwego odżywiania dla prawidłowego funkcjonowania młodego organizmu”.	wychowawcy		
			Systematyczne rozpoznawanie zaspokajania potrzeb żywieniowych wychowanków.	wychowawcy pedagog		
		Właściwe zorganizowanie czasu wolnego młodzieży	Prowadzenie działalności opiekuńczo– wychowawczej w ramach „Świetlicy Gimnazjalnej”.	opiekun świetlicy		
			Organizowanie klasowych wycieczek turystyczno – krajoznawczych, rowerowych, biwaków itp.	wychowawcy		
			Zorganizowanie zajęć instruktorskich oraz aktywnego wypoczynku w ramach „Zimowiska” w okresie ferii zimowych.	wyznaczony nauczyciel		
			Funkcjonowanie atrakcyjnych kół zainteresowań w godzinach popołudniowych.	wicedyrektor		
			Promowanie zdrowego stylu wypoczynku poprzez organizowanie różnorodnych form zawodów i zabaw sportowych.	wychowawcy		
			Pogadanki nt. Sposobów właściwego spędzania czasu wolnego.	wychowawcy		
			Profilaktyka wad rozwojowych młodzieży	Stworzenie optymalnych warunków funkcjonowania w czasie zajęć szkolnych uczniom z wadami postawy, wzroku i słuchu.	wychowawcy	
		Pogadanki nt. ”Higieny otoczenia – walki z hałasem, ochrony wzroku i słuchu”.		wychowawcy		
		II.	Zapewnienie bezpieczeństwa, przeciwdziałanie	Propagowanie zasad bezpieczeństwa w ru-	Udział w Miejskim Turnieju Wiedzy Prewencyjnej	nauczyciel wf
					Przygotowanie uczniów klas I do zdobycia Karty Motorowerowej	wyznaczony nauczyciel

zjawiskom przemocy i agresji w środowisku młodzieży	chu drogowym	Współpraca z Policją i Sądem Rodzinnym i Nieletnich.	pedagog
		Pogadanki nt. „Bezpieczeństwo na drodze – przestrzeganie przepisów ruchu drogowego.	wychowawcy
	Zachowanie bezpieczeństwa w szkole, w drodze do i ze szkoły	Właściwa organizacja dyżurów nauczycielskich na terenie szkoły.	wyznaczeni nauczyciele
		Pogadanka nt. Do kogo zwrócić się w przypadku zagrożenia.	wychowawcy
		Penetracja niebezpiecznych miejsc infrastruktury osiedla.	wychowawcy
		Systematyczne diagnozowanie poczucia bezpieczeństwa uczniów gimnazjum w szkole.	wychowawcy Pedagog
		Współpraca z rodzicami w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa uczniów w czasie powrotów ze szkoły.	wychowawcy pedagog
		Natychmiastowe reagowanie we współpracy z rodzicami na drastyczne zachowania uczniów.	wychowawcy pedagog
		Kierowanie na konsultacje z psychologiem szkolnym uczniów nadpobudliwych przejawiających zachowania agresywne.	wychowawcy pedagog psycholog
		Pogadanki nt. Przestrzegania przepisów BHP.	wychowawcy
	Podnoszenie świadomości prawnej	Spotkania profilaktyczne uczniów klas I i III nt. „Zasady odpowiedzialności karnej osób nieletnich”.	pedagog
		Spotkania grup uczniów przejawiających agresywne zachowania z przedstawicielem Policji, Sądu Rodzinnego i Nieletnich, pedagogiem szkolnym.	pedagog psycholog
		Zapoznanie z dokumentami normującymi zasady właściwego zachowania w szkole (Regulamin Ucznia, Regulamin Oceny Zachowania).	wychowawcy pedagog
	Integracja zespołów klasowych,	Pogadanka nt. „Zasady właściwego funkcjonowania w grupie społeczności szkolnej”.	wychowawcy

		kształtowanie koleżeństwa	Realizacja cyklu zajęć wychowawczych o charakterze integracyjnym.	wychowawcy psycholog		
			Organizowanie przedsięwzięć klasowych z aktywnym udziałem rodziców uczniów danej klasy.	wychowawcy		
			Przeprowadzenie dyskusji nt. „Tolerancji wobec inności drugiego człowieka”.	wychowawcy		
			Przestrzeganie zasad kultury języka wobec siebie i osób dorosłych.	wychowawcy		
		Poznanie zagrożeń naturalnych, cywilizacyjnych nabycie umiejętności właściwego zachowania	Omówienie zachowania w przypadku kontaktu z przedmiotami niebezpiecznymi, toksycznymi, łatwopalnymi i wybuchowymi.	wychowawcy		
			Omówienie zachowania w przypadku pożaru, powodzi itp.	wychowawcy		
			Omówienie zasad zachowania w czasie kąpieli słonecznych i wodnych oraz przy wchodzeniu na lód.	wychowawcy		
		III.	Przeciwdziałanie uzależnieniom dzieci i młodzieży	Przeciwdziałanie uzależnieniom od nikotyny	Pogadanki na lekcji wychowawczej na temat „Szkośliwości palenia papierosów”	wychowawcy
					Udział w obchodach „Międzynarodowego Dnia bez papierosa”	samorząd uczniowski
					Natychmiastowe reagowanie i współpraca z rodzicami uczniów palących papierosy	wychowawcy pedagog
Prelekcja dla rodziców uczniów nt. „Nikotynizm wstępem do narkotyzowania się”	pedagog psycholog					
Wykonanie gazetki ściennej o tematyce „nałogu tytoniowego”	samorząd uczniowski					
Wzmoczona kontrola miejsc najczęściej odwiedzanych przez dzieci i młodzież	wychowawcy pedagog					
Przeciwdziałanie uzależnieniom od	Udział uczniów klas I w Programie antyalkoholowym „NOE I”.				pedagog wychowawcy	

	alkoholu	Udział uczniów klas II w Programie antyalkoholowym „NOE II”.	pedagog wychowawcy
		Pogadanki na lekcjach wychowawczych na temat szkodliwości nadużywania alkoholu i związanych z tym tragedii ludzkich.	wychowawcy
		Prelekcja dla rodziców na temat: Zagrożenie młodzieży uzależnieniem od alkoholu.	pedagog
		Wykonanie gazetki ściennej na temat „Niebezpieczeństw związanych z alkoholizmem”.	samorząd uczniowski
		Systematyczne rozpoznawanie środowiska rodzinnego uczniów, przejawów patologii społecznej.	pedagog wychowawcy
		Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie i Sądem Rodzinnym.	pedagog wychowawcy
	Przeciwdziałanie uzależnieniom od substancji psychoaktywnych	Pogadanki na lekcjach wychowawczych na temat szkodliwości używania narkotyków i związanych z tym tragedii ludzkich.	wychowawcy pedagog psycholog
		Udział kadry pedagogicznej w szkoleniach i warsztatach poświęconych problematyce uzależnień od narkotyków.	nauczyciele
		Wykonanie gazetki ściennej poświęconej zagrożeniom narkomanii	samorząd uczniowski
		Konkurs na plakat o tematyce „Narkotykom stanowcze nie”.	nauczyciel plastyki
		Natychmiastowe reagowanie na obecność osób postronnych na terenie szkoły.	nauczyciele pracownicy szkoły
		Udział uczniów w Programach profilaktycznych o tematyce zapobiegania narkomanii..	wychowawcy pedagog psycholog
		Udział uczniów w Programie profilaktycznym „Odlot”.	pedagog

			Prelekcja nt. Wybranych problemów patologii społecznej w środowisku młodzieży szkolnej.	pedagog psycholog
			Prelekcja nt. Zasad odpowiedzialności karnej nieletnich.	pedagog
		Profilaktyka patologii rodziny	Systematyczne rozpoznawanie środowisk rodzinnych uczniów, poziomu zaspokajania ich podstawowych potrzeb życiowych.	wychowawcy pedagog psycholog
			Objęcie szczególną troską dzieci z rodzin dotkniętych patologią alkoholizmu.	wychowawcy pedagog psycholog
			Natychmiastowe powiadomienie pedagoga i psychologa szkolnego o symptomach mogących świadczyć o przemocy wobec dziecka w rodzinie.	wychowawcy pedagog psycholog
			Udzielanie pomocy uczniom z rodzin patologicznych w ramach funkcjonowania „Świetlicy Gimnazjalnej”.	opiekun świetlicy
			Świadczenie pomocy rzeczowej w wyposażeniu uczniów w niezbędne przybory i podręczniki szkolne.	pedagog wychowawcy
		Zagrożenia wynikające ze współczesnej techniki informacyjnej	Pogadanka na temat „Czy telewizor, video, komputer – mogą wpływać na moje zdrowie”.	wychowawcy
IV.	Profilaktyka informacyjna i edukacyjna dla rodziców i nauczycieli	Pedagogizacja rodziców uczniów - spotkania, pogadanki	„Potrzeby emocjonalne dziecka”.	psycholog
			„Prawa i obowiązki dziecka w rodzinie”.	Pedagog psycholog
			„Rozpoznawanie przeżyć, trudności i niepowodzeń szkolnych dziecka – zasady dobrego porozumiewania z dziećmi”.	wychowawcy pedagog psycholog

			„Zagrożenia wynikające z niekontrolowanego korzystania z telewizji, komputera i Internetu”.	wychowawcy
			„Lęk jako zagrożenie zdrowia- sposoby niwelowania lęku”.	psycholog
			„Zagrożenia uzależnieniami młodzieży gimnazjalnej”.	Pedagog psycholog
	Szkolenia i doksztalcanie kadry pedagogicznej szkoły		Udział nauczycieli w Programach szkoleniowych przygotowujących do realizacji przedsięwzięć profilaktycznych.	nauczyciele
			Wykorzystywanie w codziennej działalności zasobów „Centrum informacji o problematyce uzależnień” w Bibliotece szkolnej.	bibliotekarki nauczyciele
			Udział w Programach Profilaktycznych realizowanych przez Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną.	nauczyciele

**Materiały zebrał i opracował Zespół w składzie: Andrzej Górny,
Barbara Franczyk,
Magdalena Michalska.**